

Cantóuye EL GALLO

↓ Mª José Fraga Suárez

Nunca fun úa muyer con sorte. Nin afortunada nin puntual, hai que dicillo todo. Xa sei qu'úa cousa nun ten que ver con outra, a lo menos eso era el qu'eu pensaba. El conto é qu'a culpa nun é mía. Condo todos os nenos chegan despós de nove meses, y algún qu'outro preséntase máis cedo, tanta présa ten, eu fíxenye esperar a mía madre

llougo os dez meses, asina qu'a muyer nun sabía xa qué fer pra botarme fora.

Foi el cotillón de fin d'ano el que m'animóu, y tamén os brincos que pegaba mía futura madre, todo hai que dicillo. Cuas secudidas deume el acordo de salir, pero como muitas veces despós, a lo que parece arrepentínme da decisión que

toma-
ra, y
tuve-
ron qu'a-
rrencarme sin ter en conta a mía voluntá. Al fin, fixéronme nacer. Cheguéi cua cabeza torcida fendo un pico, os oyo abertos y el peleyo reveyeco.

Anque meu padre aneinóu en min toda a noite, nun consiguíu que zarrara os párpagos. Al terceiro día, como eu seguía igual, empezóu a esmolerse. Púxome a mao frente á cara, cua intención de taparma, movéndola pra delante y pra detrás; coyéu el reló de bolsillo que

fora de sou bolo, y balancióulo. Eu nin pechaba nin entornaba os oyo.

—Malia, penso qu'a nena ta cega.

—¡Qué cousas se ch'ocurren!

¿Nun ves qu'inda é mui pequena pra que poda ver?

Eu nun taba cega, pero nun me faltóu muito despós pra quedar sin vista, asina qu'el esmolemento de meu padre chegaba antias de tempo. Así y todo, nun quedóu mui conforme cua resposta de mía madre, y tanta pena ye din que fexo el que nun fixera antias con ningún dos fiyos que tía: empezóu a cantar. Nun é que fose un gran cantarín, pero a min durmíume.

Teño que dicir tamén qu'a-demáis meu padre descubriu qu'eu tía as didas gordas algo botadas pr'adelante, como dicindo "tamos aquí", molles y coloradías primeiro, furacando calcetos despós, que tal parecía que fían competición con mía madre, úas rompendo y el outra comprando y calcetando. ¿A quién salira eu nos pés?: a meu padre, que s'achegaba al berzo y rezaba, "ou nas uñas, ou nos pés, has a tirar a quen es". Y dende entós hasta hai pouco, fun a súa nena, a preferida.

—¡Al diaño con ella, qué llista é!

Y eu era llista, hai que dicillo todo, pero tamén é verdá que sempre fun úa nena enfermiza y mimosúa. Vese ben nos retratos d'aquel tempo, úa pequena arriquitada y osuda, toda lentes y pescozo, y un home que sempre fora como un aceiro y nun se vía inda cansao, aunque máis parecese bolo que padre. Sempre xuntos y solos. Y eu espillía cada vez que ye dicía a daquén qu'era a súa nena.

A escola nun me gustaba, atarecía a ir con aquela maestra que tía bigote y vistía sempre de mouro. Y como aprendía igual, as máis das veces deixábanme na casa. Anque mui pouquín a pouco, fun medrando, y eso porque nun me quedou máis remedio. Nun tía ningún interés en ferme grande, xa dixeran antias qu'era úa nena llista.

Despós foi condo me pasou aquilo, y anduvemos d'un médico noutro hasta que fun miyorando. Però nunca quedéi ben de todo, y entre as misas que pagou mía madre y a peregrinación que fixemos a Fátima pol conseyo d'un tío cura, a mía fe foi perdéndose como filíos d'augua entre os didos. Se tou hoi aquí ben sabe Dios que nun é polla mía relixiosidá.

Quixo meu padre que trabayase con él na tenda, y condo fun úa mocía mandóume estudar comercio pra que ye levase as contas. Os meus ermaos xa taban casaos y establecidos, ou eso era el qu'eu pensaba, porque todo cambiou condo al mediano ocurriuseye volver á casa patrucia, cua intención de darye un aire novo al negocio familiar. Tría, ademáis d'un feixe d'ideas y proyectos, úa carta de despido nel bolso da chaqueta. Botáranlo del trabayo, però él chegou dicindo que se fora porque nun ye daban a responsabilidadá que merecía. Y nun chegou solo, claro; ella vía tamén, como era d'esperar. ¡Qué agoiro de muyer! Acabóuse a paz naquella casa, y el remate foi que, condo xa a papá ye pesaban os

anos y a tenda era cousa mía, nun tuvo outro acordo que metérseme allí pra botarme úa mao. Si, al pescozo foi unde ma botou.

Tuven qu'avezarme a veryes as caras a os dous, atravesaos por detrás del mostrador a todas as horas, que nin fian nin deixaban fer; malmetendo ella todo el que podía en contra mía, roubándome el meu aire na casa unde vivira sempre.

A papá fóronseye borrando os recordos todos, foi quedando sin memoria, al primeiro sin pasao, llougo xa nin presente tía. Vol-

véuse náufrago de si mesmo. Y a min úas veces conocíame, outras nun sabía ben quén era, però eu igual sentábame todas as tardes, antias da cía, botar úa parrafada con él.

Foi hai un ano. Ese día chovía ás concadas. Como dicía mía madre, tían un bon batán nel desván cuas patacas, y os rellustros allumaban nel cielo con úa clarancia qu'arrodiaba el mundo. Eu fora fer us recaos, y a tronada, y tamén que m'entretuven falando con ús y con outros, que soi úa muyer abondo falangueira, hai que dicillo todo, retrasóume al volver prá casa.

Como sesenta anos atrás, un rayo entróu polla chaminía, abrindo todas contas portas foi atopando al sou paso hasta chegar á cocía. Nel banco, delante da ventá, ella taba sentada nel meu sito inventando pra meu padre un tempo que nun esistira. De sutaque, quedóu tirada nel tarrén cua boca aberta y as maos chías de pelos del gato que taba acariñando. Papá nun deixaba de repetir úas palabras que naide nun ye entendía:

—Cantóuye el gallo.

Y é verdá que me cantara, porque ese día tuven a sorte que nun tuvera nunca, ¿nun che parece? Sólo de pensallo éntrame un calofrío que m'atravesaba toda. En fin, eu xa tou chegando. ¡Ah, baxaste tamén aquí! Y a propósito, ¿conózote?

—Non, nun me conoces; veño al cabo d'ano da mía prima, a que che volvéu a sorte condo che cantóu el gallo.

